

Sirküler Tarihi : 28.02.2008
Sirküler No : 2008/ 048

BAZI KAMU ALACAKLARININ UZLAŞMA USULÜ İLE TAHSİLİ HAKKINDA 5736 SAYILI KANUN YAYIMLANMIŞTIR

Bilindiği gibi, ihtilafların yargıya intikal etmeden önce idari aşamada çözülmesi amacıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nunda tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşma müesseseleri düzenlenmiştir. Uzlaşmanın sağlanması halinde, uzlaşılan vergi ve cezalar kesinleşmekte olup, bunlar hakkında dava açılmamakta ve hiçbir mercie şikayette bulunulamamaktadır. Uzlaşmanın talep edilmemesi veya sağlanamaması hallerinde ise ihtilafların yargı yoluyla çözülmesi söz konusu olabilmektedir.

Sirkülerimiz ekinde metni bilgilerinize sunulan 5736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile, ihtilaflı alacakların bir an önce Hazine'ye intikalini sağlamak ve yargı mercilerinin iş yükünü azaltmak amacıyla mükelleflere ihtilaflı alacaklar için bir kez daha uzlaşma imkanı sağlanmıştır. Kesinleşmiş bir yargı kararı bulunmayan ihtilaflar için Kanun'dan yararlanmak mümkün olacaktır.

Diğer taraftan Kanun'un 2'nci maddesi ile, 1.7.2007 tarihinden önce ilgisine tebliğ edildiği halde 27.2.2008 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ecimisil alacaklarının, Nisan 2008 ayı sonuna kadar ilgisinin yazılı başvuruda bulunması üzerine, takdiri yapan komisyonlarca yeniden belirlenecek bedelin kabul edilmesi ve varsa ecimisil veya takip işlemlerine karşı açılmış davalardan vazgeçilmesi koşuluyla 18 ayda ve 18 eşit taksitte yeniden yapılandırılması öngörülmektedir.

Kanun'un 3'üncü maddesi ile, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu'na eklene geçici 4'üncü maddenin 13 numaralı fıkra hükmünün uygulanması ile ilgili olarak bankalar tarafından yaratılan ihtilafların sona erdirilmesi amaçlanmaktadır.

Vadesi geçmiş olduğu halde ödenmemiş bulunan vergi borçlarına yönelik bir düzenleme ise söz konusu değildir.

Aşağıda, Kanun'un uzlaşma ve ihtilafların giderilmesine yönelik maddelerine ilişkin detaylı açıklamalar yer almaktadır.

1. İHTİLAFLI KAMU ALACAKLARININ UZLAŞMA YOLUYLA TAHSİLİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER:

5736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile, ikmalen, resen veya idarece yapılmış tarhiyatlara ilişkin ihtilaflı alacaklara yeni bir uzlaşma imkanı sağlanmıştır.

1.1. Kapsam :

1.1.1. Dönem İtibarıyla Kapsam :

Uzlaşma kapsamına 27.02.2008 tarihinden önceki dönemlere (beyana dayalı vergilerde bu tarihten önce verilmesi gereken beyannamelere) ilişkin ihtilaflı kamu alacakları girmektedir.

1.1.2. Vergi ve Cezalar İtibariyle Kapsam :

Kanun'un 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre, getirilen yeni uzlaşma kapsamına **ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilmiş olup,**

- Yargı organlarında dava açma (dolayısıyla tarhiyat sonrası uzlaşma talep) süresi geçmemiş,
- Vergi mahkemesi aşamasında olan,
- Bölge İdare Mahkemeleri nezdinde itiraz veya düzeltme aşamasında olan,
- Danıştay nezdinde temyiz veya düzeltme aşamasında olan,

ihtilaflı alacaklar girmektedir. Başka bir deyişle ihtilaflı olup, kanun yolu tüketilmemiş vergi, resim, harç, fon payı ile bunlara bağlı vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları kapsama dâhil bulunmaktadır. Yargı süreci tamamlanarak kesinleşmiş bulunan ihtilaflar ise kapsam dışıdır. Nihai karar verilmiş olmakla birlikte henüz taraflardan herhangi birine tebliğ edilmemiş ise bu ihtilaf için de Kanundan yararlanılabilecektir.

Kesinleşmeden kasıt, yapılan düzeltme başvurusunun reddedilmiş veya süresi içinde düzeltme başvurusunun yapılmamış olmasıdır.

Bilindiği üzere İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54'üncü maddesi uyarınca, Danıştay Dava Daireleri ve İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verdikleri kararlar ile Bölge İdare Mahkemeleri'nin itiraz üzerine verdikleri kararlar hakkında, bir defaya mahsus olmak üzere Kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde taraflarca kararın düzeltilmesi talebinde bulunulabilmektedir. Eğer taraflar süresinde bu kanun yoluna başvuramazlar veya talepleri reddedilirse, nihai karar kesinleşmiş demektir.

Vergi Usul Kanunu'nun 344 ve geçici 27'nci maddeleri uyarınca, vergi ziyai cezası üç kat olarak uygulanan (VUK'nun 359'uncu maddesinde yazılı fiillere ¹ ilişkin) tarhiyatlar 5736 sayılı Kanun'la getirilen özel uzlaşma imkânından yararlandırılmayacaktır. (Md.1/2)

Keza İl Özel İdareleri ile belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında da 5736 sayılı Kanun uygulanmayacaktır. (Md.1/2)

Kapsama ikmalen, re'sen ve idarece tarh edilen vergi ve cezalar (başka bir deyişle tahakkuka yönelik ihtilaflar) girdiği için, **doğrudan tahsilata yönelik davalar** (örneğin ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davalar) ile **ihtirazi kayıtlı yapılan beyana karşı açılan davalar** için de Kanun'dan yararlanma imkanı bulunmamaktadır.

Tarhiyat öncesi veya sonrası uzlaşma tutanağını imzalamak suretiyle uzlaşan mükellefler, uzlaşılan vergi ve ceza tutarı uzlaşma ile kesinleştiği için 5736 sayılı Kanun'dan yararlanamayacaktır.

Devam etmekte olan incelemeler nedeniyle yapılacak tarhiyatlar da kapsam dışındadır. Çünkü devam eden incelemelerle ilgili olarak Kanun'da özel bir düzenleme yapılmamıştır. Eğer bu

¹ a) Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

1) Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler,
2) Defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenler veya gizleyenler veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar,

b) Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklama ve ibraz mecburiyeti bulunan defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar,

c) Bu Kanun hükümlerine göre ancak Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, Bakanlık ile anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar

incelemeler dolayısıyla tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuşsa², 27.02.2008 tarihi itibarıyla uzlaşma günü verilmiş olanlar Kanun'dan yararlanabilecektir.

1.1.3. Uzlaşma Talep Edilmiş İhtilaflar :

Uzlaşma talebinde bulunulmuş olması halinde, Kanun, tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşmalar için farklı esaslar belirlemiştir.

Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuş ancak 27.2.2008 tarihi itibarıyla uzlaşma günü verilmemişse, Kanun'dan yararlanılamayacaktır. Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunanlardan sadece kendilerine 27.2.2008 tarihi itibarıyla uzlaşma günü verilmiş olanlar Kanun'dan yararlanabilecektir. Bu durumdaki mükellefler, 5736 sayılı Kanun'dan yararlanmak istedikleri takdirde, bunu, uzlaşma gününde uzlaşma komisyonuna yazılı olarak beyan etmek zorundadırlar. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesine göre, tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunan mükelleflere, uzlaşma günü bir yazı ile bildirilmekte veya nihai inceleme tutanağına yazılmaktadır.

27.2.2008 tarihi itibarıyla **tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde** bulunmuş olmak ise Kanun'dan yararlanmak için yeterlidir. Buna göre, tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunulmuş olmakla birlikte, 27.2.2008 tarihi itibarıyla henüz uzlaşma günü verilmemiş veya verilmiş olmakla birlikte uzlaşma günü gelmemiş talepler ile uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağı yazılan nihai teklifin kabulü için henüz süresi geçmemiş alacaklar için bu Kanun'dan yararlanılabilecektir. Bu takdirde mükelleflerin uzlaşma gününde bu Kanun'dan yararlanma yönündeki taleplerini yazılı olarak beyan etmeleri zorunludur.

1.2. Uygulama :

1.2.1. Başvuru Süresi (Md.1/1):

Uzlaşma imkânından yararlanabilmek için Mart 2008 ayı sonuna kadar uzlaşma talep edilmesi gerekmektedir.

Bu Kanuna ilişkin henüz herhangi bir tebliğ yayımlanmamıştır. Kanun'un 1'inci maddesinin (8) numaralı fıkrası gereğince Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve madde kapsamında yapılacak başvuruların süresini bir aya kadar uzatmaya yetkilidir. Yapılacak düzenlemeler izlenmelidir. Bakanlıkça ayrı bir belirleme yapılmadığı sürece, uzlaşma talep dilekçesinin bağlı bulunulan vergi dairesine verilmesi gerekecektir.

1.2.2. Dava Açılmaması veya Açılmış Davalardan Vazgeçilmesi (Md.1/4):

5736 sayılı Kanun'la düzenlenmiş bulunan uzlaşma müessesesinden yararlanabilmek için, tarhiyata karşı dava açılmaması, açılmış davalardan ise uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihte vazgeçilmesi gerekmektedir. Davadan vazgeçme dilekçeleri uzlaşma komisyonuna verilecek olup, uzlaşma komisyonları bu dilekçeleri ilgili yargı mercilerine intikal ettirecektir.

Uzlaşmadan yararlanan ve bu nedenle açtıkları davadan vazgeçen mükelleflerin ihtilaflarına ilişkin olarak daha önce verilmiş ancak kanun yolu tüketilmemiş kararlar uygulanmayacaktır. Ancak ihtilafa ilişkin nihai kararın kesinleşmiş olması halinde, eğer karar taraflardan birine tebliğ edilmiş ise söz konusu karar uygulanacaktır. Çünkü bu tür durumlarda Kanun'dan yararlanma olanağı bulunmamaktadır.

1.2.3. Uzlaşma Komisyonları :

Kanun'da özel bir uzlaşma komisyonu öngörülmediği gibi, Maliye Bakanlığı'na bu yolda bir yetki de verilmemiş değildir. Buna göre,

² Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliğinin 9'uncu maddesine göre, nezdinde inceleme yapılan kimseler incelemenin başlangıcından, inceleme ile ilgili son tutanağın düzenlenmesine kadar geçen süre içerisinde her zaman uzlaşma talebinde bulunabilirler.

- Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunmuş olup, kendilerine 27.2.2008 tarih itibariyle uzlaşma günü verilmiş olanlar için uzlaşma görüşmesi, ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma komisyonunda yapılacaktır.
- Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunanlar ile yargı aşamasında olup, henüz kanun yolu tüketilmediği için kesinleşmemiş ihtilaflarda ise uzlaşma görüşmeleri yetkili tarhiyat sonrası uzlaşma komisyonlarında yapılacaktır.

1.2.4. Uzlaşmada İndirim Yetkisi :

Kanun'da, uzlaşmalarda uygulanmak üzere herkes için geçerli genel bir indirim oranı öngörülmemiştir. Bu nedenle indirim yapma veya yapmama konusunda ilgili uzlaşma komisyonları yetkilidir. Olayın durumuna göre hiç indirim yapılmaması söz konusu olabilecektir.

1.2.5. Ödeme :

Kanun'dan yararlanmak için, bu Kanun kapsamında uzlaşılan tutarların, uzlaşma tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizleri ile birlikte 18 ayda ve 18 eşit taksitte ödenmesi gerekmektedir. İlk taksit uzlaşma tutanağının düzenlendiği ayı takip eden aydan başlayacaktır.

Taksit tutarlarının, ilk taksit ödeme süresinin başlangıç tarihinden itibaren her ay ve kesri için ayrı ayrı **binde 2 oranında** hesaplanacak özel bir faiz ile birlikte ödenmesi gerekmektedir. Süresinde ödenecek taksitler için ayrıca gecikme zammı hesaplanması söz konusu değildir.

Taksitlerin süresinde ödenmemesi ya da eksik ödenmiş olması halinde, süresinde ödenmemiş veya eksik ödenmiş taksit tutarı,

- Son taksit ödeme süresi sonuna kadar (ödenmeyen ya da eksik ödenen taksit son taksit ise bu tutara son taksiti izleyen ayın sonuna kadar) her ay ve kesri için ayrı ayrı % 5 oranında,
- Son taksit ödeme süresinden (ödenmeyen ya da eksik ödenen taksidin son taksit olması halinde son taksidi izleyen ayın sonundan) tahsil tarihine kadar geçen süre için ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre normal oranda gecikme zammı uygulanarak tahsil edilecektir.

Görüldüğü gibi taksitlerin süresinde ödenmemesi kanundan yararlanmaya engel değildir. Sadece taksit süresi için ağırlaştırılmış bir gecikme zammı uygulaması öngörülmüş olup, böylece taksitlerin süresi içinde ödenmesi teşvik edilmiştir. Taksit süresinden sonraki gecikmeler için ise genel gecikme zammı uygulaması yapılacaktır.

Bu Kanun kapsamında uzlaşılan tutarlara karşılık olarak 27.2.2008 tarihinden önce yapılmış olan tahsilâtlar, bu madde kapsamında uzlaşılan tutarlara ve hesaplanan gecikme faizlerine 6183 sayılı Kanunun 47 nci maddesine göre mahsup edilecek, fazla tahsil edilmiş olan tutarlar ise mükelleflere red ve iade olunacaktır.

1.2.6. Uzlaşmanın Sağlanamaması :

Bu Kanun'a göre yapılacak uzlaşma görüşmesinde, uzlaşmanın sağlanamaması halinde ihtilafın bulunduğu aşamaya göre işlem sonuçlandırılacaktır.

- Tarhiyat sonrası uzlaşma talep süresinde Kanun'dan yararlanmak için başvurulmuşsa, uzlaşmanın sağlanamaması üzerine kalan dava açma süresi içerisinde dava açılabilir. Bilindiği gibi VUK'nun ek 7'nci maddesine göre, uzlaşmanın vaki olmaması halinde mükellef veya ceza muhatabı, tarh edilen vergi veya kesilen cezaya karşı yetkili vergi mahkemesinde dava açabilmektedir. Dava açma süresinin bitmiş veya 15 günden az kalmış olması halinde, bu süre tutanağın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün olarak uzamaktadır.
- Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuş ve uzlaşma günü verildiği için Kanun'dan yararlanılmışsa, uzlaşmanın sağlanamaması üzerine inceleme raporu vergi dairesine gönderilecek ve vergi dairesi tarafından tarhiyat yapılacaktır. Bu tarhiyata karşı süresi

içerisinde vergi mahkemesinde dava açılması mümkündür. Ancak tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunulamaz.

- Dava, temyiz veya itiraz aşamasındaki ihtilaflarda ise uzlaşmanın sağlanamaması halinde, davadan vazgeçilmeyeceği için dava, temyiz veya itiraz görüşülmeye devam edecektir.

2. ECRİMİSİL ALACAKLARINDA UZLAŞMA:

Kanunun 2 nci maddesi, 1.7.2007 tarihinden önce ilgisine tebliğ edildiği halde 27.2.2008 tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ecrimisil alacaklarının yeniden yapılandırılması ve tahsilâtının hızlandırılmasına yönelik hükümler içermektedir.

Buna göre, kapsama giren ecrimisil alacakları, Nisan 2008 ayının sonuna kadar ilgisinin yazılı başvurusu üzerine, aynı yer ve mahalde bulunan emsal nitelikteki taşınmazlar için oluşmuş kira bedelleri veya ecrimisiller, varsa bunlara ilişkin emsal yargı kararları, gerektiğinde ilgisine göre belediye, ticaret odası, ziraat odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden edinilecek bilgiler ile taşınmazın değerini etkileyecek tüm unsurlar göz önünde bulundurulmak suretiyle takdiri yapan komisyonlarca yeniden tespit edilecektir. Tespit edilen ve idarece ilgisine yazıyla bildirilen bu bedelin tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde kabul edilmesi ve varsa ecrimisil veya takip işlemlerine karşı açılmış davalardan vazgeçilmesi koşuluyla uzlaşma tutanağı düzenlenecektir. Davadan vazgeçme dilekçeleri komisyona verilecek ve bu dilekçelerin komisyona verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı mercilerine intikal ettirilecektir. (Md.2/1)

Uzlaşılın tutarlar, hesaplanacak binde 2 oranındaki özel faiz ile birlikte 18 ayda ve 18 eşit taksitte ödenecektir. (Md.2/2)

3. MÜLGA 4389 SAYILI BANKALAR KANUNUNUN GEÇİCİ 4 ÜNCÜ MADDESİNDEN KAYNAKLANAN İHTİLAFLARA İLİŞKİN UZLAŞMA:

Bilindiği gibi, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanununa 4743 sayılı Kanunla eklenen geçici 4 üncü maddenin (13) numaralı fıkrası uyarınca bankaların 2001 yılı bilançolarının enflasyon düzeltilmesinden kaynaklanan zararların mali açıdan indirilip indirilemeyeceği konusunda tereddütler oluşmuş, Maliye Bakanlığının indirilemeyeceği yönündeki görüşü üzerine bankalar bu konuda ihtilaf yaratmışlardır. Söz konusu ihtilafların uzlaşma yoluyla sona erdirilmesi amacıyla 5736 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde, açılan davalardan vazgeçilmesi veya yeni dava açılmaması koşuluyla düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenlemeye göre, bankaların, bu zararların % 65'ini 2001 yılına ait kurum kazancının tespitinde geçmiş yıl zararı olarak dikkate almaları, izleyen yıllara ait kurumlar vergisi matrahının buna göre düzeltilmesini kabul etmeleri ve bu konuda açtıkları tüm davalardan feragat ettiklerini 27.2.2008 tarihinden itibaren bir ay içinde (27.3.2008 akşamına kadar) ilgili vergi dairesine ve yargı merciine bildirmeleri halinde, bu konudaki ihtilaflar idarece sürdürülmeyecektir. Bankalar tarafından bu şartların yerine getirilmesi halinde, ilgili yıllara ait kurumlar vergisi matrahları, 213 sayılı Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmaksızın düzeltililecektir. (Md.3/1)

Bu maddeye göre yapılan düzeltme sonucunda bankalara red ve iade edilmesi gereken bir tutar bulunması halinde bu tutar, bankaların bağlı bulundukları vergi dairelerine doğmuş ve doğacak borçlarına mahsup edilecektir. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu konuda verilmiş yargı kararları gereğince red ve iade edilen bir tutar bulunması halinde mahsuben iade edilecek tutar, yargı kararı gereğince iade edilen tutardan mahsup edilmek suretiyle hesaplanacaktır. Bu madde hükmüne göre, red ve iade edilecek tutarlar için herhangi bir faiz veya zam hesaplanmayacaktır. (Md.3/2)

Bu madde gereğince red ve iadesi gereken tutardan daha fazla bir tutarın yargı kararlarına istinaden iade edilmiş olması halinde aradaki fark, Mart 2008 ayı sonuna kadar bankalarca red ve iadeyi yapan vergi dairesine bildirilecek ve yapılan bu bildirim üzerine ilgili yılın kurumlar vergisi olarak tarh ve tahakkuk ettirilen vergi aynı sürede ödenecektir. Tahakkuk eden bu vergi için

gecikme faizi ve vergi cezası uygulanmayacaktır. Bu fıkra ile belirlenen sürede ödenmeyen vergi, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilecektir.

4. MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER:

Bilindiği gibi 25.12.2003 tarihli ve 5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılarak taşıtların vergilendirmesindeki usul ve esaslar değiştirilmiştir. Başka bir anlatımla vergilemede motor hacmi esasından silindir hacmi esasına geçilmiştir. Ancak, vergilendirmeye esas teşkil eden verilerin vergi daireleri nezdinde yanlış ve eksik olması nedeniyle bazı taşıtlara İdarece eksik motorlu taşıtlar vergisi tahakkuk ettirilmiştir. Yapılan çalışmalarla eksikliklerin giderilmesinin ardından bazı mükellefler adına geçmişe dönük olarak motorlu taşıtlar vergisi tahakkuku yapılmış ve bu tahakkuklar gecikme zammı ile birlikte mükelleflerden aranmıştır.

5736 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile, vergilendirme unsurlarının herhangi bir sebeple hatalı belirlenmesi nedeniyle, 1.1.2004 ila 31.12.2007 tarihleri arasında mükellefler adına ilk tahakkuktan sonra ilaveten tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisinin; dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve 30.6.2008 tarihine kadar ödenmesi şartıyla, gecikme zammının tahsilinden vazgeçilmektedir.

5. DİĞER DÜZENLEMELER:

5736 sayılı Kanunla yukarıda açıklanan hususların dışında da düzenleme yapılmıştır. Yaygın bir kesimi ilgilendirmeyen bu değişiklikler hakkında Kanun metnini işaret etmek yetiniyoruz.

- Adli personele ödenen fazla çalışma ücretlerine ilişkin istisna (Md.4/1)
- Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendiyle istisna edilen işlemlerle ilgili olarak, 31.7.2004 tarihinden önceki dönemlere yönelik tarhiyatlara ilişkin düzenleme (Md.4/2)
- Federasyonlar Fonuna ödenmesi gerektiği halde ödenmeyen tutarların tahsilinden vazgeçilmesine ilişkin düzenleme (Md.5/2)

Kanunun 6 ncı maddesiyle Vergi Usul Kanununun uzlaşmaya ilişkin Ek 1 ve Ek 11 inci maddelerinde değişiklik yapılmış olup, bu konu hakkında ayrı bir sirküler hazırlanacaktır.

6. YÜRÜRLÜK (Md.7):

Kanunun 6 ncı maddesi 8.2.2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, uzlaşma ve yeniden yapılandırma ile ilgili diğer maddeleri yayımı tarihinde (yani 27.2.2008'de) yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla.

**“BAZI KAMU ALACAKLARININ UZLAŞMA USULÜ İLE TAHSİLİ
HAKKINDA KANUN**

(RG.27.02.2008 – 26800)

Kanun No. 5736

Kabul Tarihi: 20/2/2008

MADDE 1 – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere (beyana dayanan vergilerde bu tarihten önce verilmesi gereken beyannamelere) ilişkin olup bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla; 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ikmalen, re'sen ve idarece tarh edilen vergi, resim, harçlar, fon payı ve bunlara bağlı vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarından, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri ve Danıştay nezdinde dava açma, ilgisine göre itiraz ve temyiz süreleri geçmemiş veya ihtilaflı olup kanun yolu tüketilmemiş bulunanlar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar aynı Kanunun uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre uzlaşma talep edilmesi ve uzlaşma sonucu tahakkuk eden vergi, resim, harçlar, fon payları ile bunlara bağlı vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının ve bu madde kapsamında yapılan uzlaşma tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizlerinin, ilk taksit uzlaşma tutanağının düzenlendiği ayı takip eden aydan başlamak ve 18 ayda 18 eşit taksitte, taksit tutarları ilk taksit ödeme süresinin başlangıç tarihinden itibaren her ay ve kesri için ayrı ayrı binde iki oranında hesaplanacak faiziyle birlikte tamamen ödenmek şartıyla uzlaşmaya konu tutardan kalan alacakların tahsilinden vazgeçilir.

(2) 213 sayılı Kanunun 344 üncü ve geçici 27 nci maddeleri uyarınca vergi ziyai cezası üç kat (iştirak halinde bir kat) olarak uygulanan tarhiyata ilişkin vergi ve cezalar ile bunlara bağlı usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ve il özel idareleri ile belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uzlaşma veya tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuş ancak tarhiyat öncesi uzlaşma taleplerinde uzlaşma günü verilmiş olmakla birlikte henüz uzlaşma günü gelmemiş, diğer uzlaşma taleplerinde ise henüz uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş talepler ile uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağa yazılan nihai teklifin kabulü için henüz süresi geçmemiş alacaklara ilişkin uzlaşma talepleri, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılır. Şu kadar ki mükelleflerin, bu madde hükmünden yararlanmak istemeleri halinde kendilerine tayin edilen uzlaşma gününde bu taleplerini yazılı olarak beyan etmeleri zorunludur. Uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağa yazılan nihai teklifin kabulü için henüz süresi geçmemiş olan mükellefler ise dava açma süresi içinde yazılı başvuruda bulunmak, dava açmamak ve nihai teklifte yazılı tutarı kabul etmek koşuluyla bu madde hükmünden yararlanabilir.

(4) Mükelleflerin bu madde hükmünden yararlanabilmeleri için tarh edilen vergi, resim, harçlar ve fon payları ile kesilen cezalara karşı dava açmamaları, açılmış davalardan uzlaşma tutanağını imzaladıkları tarihte vazgeçmeleri şarttır. Uzlaşma tutanağını imzalayan mükelleflerce davadan vazgeçme dilekçeleri uzlaşma komisyonuna verilir ve bu dilekçelerin komisyona verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilir.

(5) Bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen mükelleflerin, ihtilafları ile ilgili olarak daha önce verilmiş ve kanun yolu tüketilmemiş kararlar uyarınca, taraflara tebliğ edilip edilmediğine bakılmaksızın işlem yapılmaz. İhtilafa ilişkin nihai kararın kesinleşmiş olması halinde bu madde hükmünden yararlanılamaz. Bu takdirde kesinleşmeye ilişkin kararların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla taraflardan birine tebliğ edilmiş olması şarttır.

(6) Bu madde kapsamında uzlaşma sağlanan alacaklara ilişkin taksitlerin, süresinde ödenmemesi ya da eksik ödenmiş olması halinde, süresinde ödenmemiş veya eksik ödenmiş taksit tutarı; son taksit ödeme süresi sonuna kadar, ödenmeyen ya da eksik ödenen taksitin son taksite ait olması halinde ise bu tutara son taksiti izleyen ayın sonuna kadar her ay ve kesri için ayrı ayrı % 5 oranında, tahsil tarihine kadar geçen süre için ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek ödeme emri tebliğine gerek kalmaksızın aynı Kanun hükümlerine göre cebren takip ve tahsil edilir.

(7) Bu madde kapsamına giren tutarlara karşılık Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış tahsilâtlar, bu madde kapsamında uzlaşılan tutarlara ve hesaplanan gecikme faizlerine 6183 sayılı Kanunun 47 nci maddesine göre mahsup edilir ve fazla tahsil edilen tutarlar red ve iade edilir.

(8) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve madde kapsamında yapılacak başvuruların süresini bir aya kadar uzatmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2 – (1) Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların kullanılması nedeniyle tespit ve takdir edilen ancak 1/7/2007 tarihinden önce ilgisine tebliğ edildiği halde bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olan ecrimisil alacakları; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna kadar ilgisinin yazılı başvurusu üzerine, aynı yer ve mahalde bulunan emsal

nitelikteki taşınmazlar için oluşmuş kira bedelleri veya ecrimisiller, varsa bunlara ilişkin emsal yargı kararları, gerektiğinde ilgisine göre belediye, ticaret odası, ziraat odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden edinilecek bilgiler ile taşınmazın değerini etkileyecek tüm unsurlar göz önünde bulundurulmak suretiyle takdir yapan komisyonlarca yeniden tespit edilir. Tespit edilen ve idarece ilgisine yazılı bildirilen bu bedelin tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde kabul edilmesi ve varsa ecrimisil veya takip işlemlerine karşı açılmış davalardan vazgeçilmesi koşuluyla uzlaşma tutanağı düzenlenir. Davadan vazgeçme dilekçeleri komisyona verilir ve bu dilekçelerin komisyona verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilir.

(2) Uzlaşılan bu bedel, talep edilmesi hâlinde ilk taksidi uzlaşma tutanağının düzenlendiği ayı takip eden aydan başlamak üzere 18 ayda 18 eşit taksitte, taksit tutarları ilk taksit ödeme süresinin başlangıç tarihinden itibaren her ay ve kesri için ayrı ayrı binde iki oranında hesaplanacak faiziyle birlikte ödenebilir. Madde kapsamında uzlaşılan alacaklara ilişkin taksitlerin, süresinde ödenmemesi ya da eksik ödenmiş olması halinde, süresinde ödenmemiş veya eksik ödenmiş taksit tutarı; son taksit ödeme süresi sonuna kadar, ödenmeyen ya da eksik ödenen taksitin son taksite ait olması halinde ise bu tutara son taksiti izleyen ayın sonuna kadar her ay ve kesri için ayrı ayrı % 5 oranında, tahsil tarihine kadar geçen süre için ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek ödeme emri tebliğine gerek kalmaksızın aynı Kanun hükümlerine göre cebren takip ve tahsil edilir.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin tebliği üzerine taksitlendirilmiş olup ödenmekte olan ecrimisil alacaklarından kalan tutarların, yeniden tespit yapılmaksızın bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre ve şekilde ödenmesi mümkündür.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarlar, bu maddeye dayanılarak iade edilmez. Madde kapsamına giren alacakların, maddenin yürürlük tarihinden önce kısmen ödenmiş olması halinde, ödenmemiş tutar için madde hükmünden yararlanılır.

(5) Yukarıdaki fıkralar uyarınca yapılacak yeniden tespit, değerlendirme ve takdir işlemleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz ay içinde sonuçlandırılır.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve beşinci fıkradaki süreyi iki aya kadar uzatmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 3 – (1) Mülga 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun geçici 4 üncü maddesinin (13) numaralı fıkrası uyarınca kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile sermayenin azaltılmasına konu edilen zararların mülga 3/6/1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4684 sayılı Kanunun 18 inci maddesi ile değişik 14 üncü maddesinin (7) numaralı bendi kapsamında matrahtan indirilebilmesine yönelik bankalar tarafından yargı mercileri nezdinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yaratılmış ihtilaflar; bankaların bu zararların % 65'ini 2001 yılına ait kurum kazancının tespitinde geçmiş yıl zararı olarak dikkate almaları, izleyen yıllara ait kurumlar vergisi matrahının bu şekilde bulunan zarar tutarı esas alınarak düzeltilmesini kabul etmeleri ve bu konuda açtıkları tüm davalardan feragat ettiklerini bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili vergi dairesine ve yargı merciine bildirmeleri halinde, idarece sürdürülmez. Bankalar tarafından bu şartların yerine getirilmesi halinde, ilgili yıllara ait kurumlar vergisi matrahları, 213 sayılı Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmaksızın düzeltilir.

(2) Birinci fıkra hükmüne göre yapılan düzeltme sonucu bankalara red ve iade edilmesi gereken bir tutar bulunması halinde bu tutar, bankaların bağlı oldukları vergi dairelerine doğmuş ve doğacak borçlarına mahsuben iade edilir. Şu kadar ki, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu konuda verilmiş yargı kararları gereğince red ve iade edilen bir tutar bulunması halinde mahsuben iade edilecek tutar, yargı kararı gereğince iade edilen tutardan mahsup edilmek suretiyle hesaplanır. Bu fıkra hükmüne göre, red ve iade edilecek tutarlar için herhangi bir faiz veya zam hesaplanmaz.

(3) Bu madde gereğince red ve iadesi gereken tutardan daha fazla bir tutarın yargı kararları gereğince iade edilmiş olması halinde aradaki fark, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar bankalarca red ve iadeyi yapan vergi dairesine bildirilir ve yapılan bu bildirim üzerine ilgili yılın kurumlar vergisi olarak tarh ve tahakkuk ettirilen vergi aynı sürede ödenir. Tahakkuk eden bu vergi için gecikme faizi ve vergi cezası uygulanmaz. Bu fıkra ile belirlenen sürede ödenmeyen vergi, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

(4) Madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan bankalarca mülga 4389 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin (13) numaralı fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak herhangi bir dava açılmaz.

(5) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 4 – (1) 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2/A maddesi uyarınca 15/5/2004-15/7/2006 tarihleri arasında yapılan ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz. Anılan dönemlere ilişkin olarak yapılan ödemeleri gelir vergisi tevkifatına tabi

tutulan mükelleflerin; tarha yetkili vergi dairelerine başvurmaları halinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre red ve iade işlemleri yapılır.

(2) 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendiyle istisna edilen işlemlerle ilgili olarak, 31/7/2004 tarihinden önceki dönemlere yönelik tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez.

MADDE 5 – (1) 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu kapsamına giren taşıtlarla ilgili mükellef değişikliği dışındaki vergilendirme unsurlarının herhangi bir sebeple hatalı belirlenmesi nedeniyle, 1/1/2004 ila 31/12/2007 tarihleri arasındaki dönemlere ilişkin olarak mükellefler adına ilk tahakkuktan sonra ilaveten tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisinin; dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve 30/6/2008 tarihine kadar (bu tarih dahil) ödenmesi şartıyla, bu vergilere ait gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilir, daha önce ödenmiş olan gecikme zamları mükellefin aynı tarihe kadar yapacağı yazılı başvuru üzerine red ve iade edilir. Bu maddede öngörülen sürede tamamen ödenmeyen motorlu taşıtlar vergisinin ödenmemiş kısmı, tahakkuk etmiş sayıldığı tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilir. Bu fıkra hükmü, istisna ve muafiyetlerin herhangi bir sebeple hatalı uygulanması nedeniyle anılan dönemlere ilişkin olarak tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergileri için de uygulanır. Bu fıkra öngörülen ödeme süresi içinde anılan Kanunun 13 üncü maddesinin (c) ve (d) bentlerinin uygulamasına devam olunur.

(2) 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun ile kaldırılan Federasyonlar Fonuna ödenmesi gerektiği halde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş olan tutarların tahsilinden vazgeçilir.

MADDE 6 – (1) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

a) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "(344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyayı cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)" ibaresi "(359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilen vergi ve kesilen ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilen ceza hariç)" şeklinde,

b) Ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "(344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyayı cezası kesilecek tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)" ibaresi "(359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç)" şeklinde,

değiştirilmiştir.

MADDE 7 – (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesi 8/2/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür."